

קֹבֶץ

נָתַן לָאִישׁ

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים,
מִגְּדֻלַּת מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב זי״ע
וּמִמַּעֲלָתוֹ, מִגֹּדֶל זְכוּתֵנוּ אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם חֻלְקֵנוּ
וְגוֹרָלֵנוּ, הַשִּׂמְחָה בָּזֶה וְהַפָּצַת הַמַּעְיָנוֹת חוּצָה, אֲשֶׁר
נֶאֶמְרוּ בְּעֵת עֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָנוֹת הַטְּהוֹרִים לְרֶגֶל הִלּוּלַת
גְּאוֹן עוֹזֵנוּ רַבִּי נָתָן זי״ע, וְלָאִישׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה
דְּרוּשִׁים הֵם, הֲלֹא הוּא כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שליט״א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עֶרֶב עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת – הִלּוּלַת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, לְסֵדֶר ״לִכְלָם נָתַן
לָאִישׁ חַלְפּוֹת״, שְׁנַת תשפ״ב
פֹּה יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

לְכָל עִנְיְנֵי הַקּוּנְטְרֵס

דוא״ל: s0584563404@gmail.com

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

דְּרָשָׁה בַּהִלּוּלָא קַדִּישָׁא, שְׁנַת תש״פ . . . . . עַמּוּד ד

דְּרָשָׁה בַּהִלּוּלָא קַדִּישָׁא, שְׁנַת תשפ״א . . . . . עַמּוּד טז

דִּבְרוֹת קֹדֶשׁ בְּעֵת עֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר, לְרֶגֶל הִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל גְּאוֹן עוֹזֵנוּ, מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, פֹּה יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר הַשִּׂמְחָה, י' טֵבֵת תש"פ

***

מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל הָיָה תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְהוּא הֵבִין שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל זֶה לֹא "עוֹד סוּג חֲסִידוּת"... "עוֹד כִּתָּה"... "עוֹד קְבוּצָה"... אֶלָּא הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל זֶה אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְזֶה אוֹר שֶׁשַּׁיָּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל – מֵהַגְּדוֹל שֶׁבַּגְּדוֹלִים עַד הַקָּטָן שֶׁבַּקְּטַנִּים.

מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל זָכָה לְמַתָּנָה כָּזוֹ, שֶׁהוּא הָיָה (רַשִׁ"י בְּרֵאשִׁית טו, ב) "דּוֹלֶה וּמַשְׁקֶה מִתּוֹרַת רַבּוֹ **לַאֲחֵרִים**" – לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מֻרְמָז בְּתוֹךְ שְׁמוֹ: 'נָתָן', כִּי יְכוֹלִים לִקְרֹא זֹאת הָלוֹךְ וַחֲזוֹר, וּמֻרְמָז פֹּה עִנְיַן הַנְּתִינָה שֶׁלּוֹ לַאֲחֵרִים.

וּבִשְׁמוֹ 'נָתָן', יֵשׁ שְׁתֵּי נוּנִי"ן, וְכֵן מָצִינוּ בִּשְׁמוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל – 'נַחְמָן', וְיֹאמַר בָּזֶה עַל־פִּי הֶסְבֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן א), שֶׁנּוּ"ן זֶה מַלְכוּת, וְהִנֵּה שְׁתֵּי הַנּוּנִי"ן שֶׁבִּשְׁמָם הַקָּדוֹשׁ נִמְצָאוֹת בִּתְחִלַּת הַשֵּׁם וּבְסוֹפוֹ, וְזֶה מְרַמֵּז שֶׁקַּבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם הִיא הָעִקָּר, וּמַתְחִילִים בְּמַלְכוּת וּמְסַיְּמִים בְּמַלְכוּת.

וְהִנֵּה אִיתָא בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (הַקְדָּמָה ב, פְּתַח אֱלִיָּהוּ): **'מַלְכוּת פֶּה'**, שֶׁזֶּה עִנְיַן הַדִּבּוּר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאָדָם, אִם כֵּן מוּבָן מְאֹד עִנְיַן

הַנּוּנִי"ן שֶׁבִּשְׁמָם הַקָּדוֹשׁ, כִּי הֵן רַבֵּנוּ זַ"ל וְהֵן מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל הֵכִינוּ אֶת הָעוֹלָם לִקְרַאת קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְהוּא עַל יְדֵי "הַדִּבּוּר", לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה יְגַלֶּה מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא "מָשִׁיחַ" עַל שֵׁם שֶׁיִּהְיֶה מֵשִׂיחַ אִלְמִים (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק ב, סִימָן פג), וִילַמֵּד כָּל הַבְּרִיּוֹת לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

וְהִנֵּה מְדַבְּרִים מִמָּשִׁיחַ, וְכֻלָּם שׁוֹאֲלִים: הֲלֹא כְּבָר שָׁנִים רַבּוֹת עָבְרוּ מֵהִסְתַּלְּקוּת מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל עַד הַשָּׁנָה הַזּוֹ - זֶה כְּבָר לְמַעְלָה מִמֵּאָה וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְאֵיפֹה הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל מָשִׁיחַ?

אֲבָל צְרִיכִים לִזְכֹּר, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן עח), שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ חֵלֶק בִּבְיאַת הַמָּשִׁיחַ; כְּפִי שֶׁאָדָם פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה שֶׁלּוֹ וּמְדַבֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כֵּן מִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ (תְּהִלִּים סט, יט) **"קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ"**, וְהוּא זוֹכֶה לְקַבֵּל פְּנֵי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ לְכָל הַפָּחוֹת בְּחַיָּיו הַפְּרָטִיִּים, הַיְנוּ שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ כְּבָר מֵעֵין הַגְּאֻלָּה. אִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִתְפַּלֵּל בְּסֵפֶר תְּהִלִּים "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ", אֲזַי בְּוַדַּאי יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לָזֶה!

וּלְזֶה זָכָה מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, וּכְפִי שֶׁאָמַר פַּעַם בְּפֵרוּשׁ: **"תְּהִלָּה לָאֵל, הַחֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ שֶׁלִּי כְּבָר נִמְצָא בָּעוֹלָם"**.

אֲבָל זֶה לֹא הָיָה מַסְפִּיק לוֹ לְבַדּוֹ, אֶלָּא רָצוֹנוֹ לְזַכּוֹת בָּזֶה אֶת כֻּלָּם, וְלָכֵן הוּא הִשְׁאִיר לָנוּ לְמוּדִים נִפְלָאִים כָּאֵלּוּ בְּדֶרֶךְ שֶׁל 'נָתָן' - הָלוֹךְ וַחֲזוֹר, יָשָׁר וְהָפוּךְ, הַיְנוּ שֶׁהוּא סוֹחֵב אֶת כֻּלָּם

יָשָׁר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא לֹא סוֹחֵב אַף אֶחָד אֶל עַצְמוֹ, אֶלָּא אֶת כֻּלָּם הוּא מְזַכֶּה בְּלִמּוּדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְבִיאָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל - אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶל הַבַּיִת כְּנֶסֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל; זֶה הָיָה כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, וְאֵלּוּ הָיוּ כָּל הַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ!

אַחַת מֵהַמַּתָּנוֹת שֶׁהוּא הִשְׁאִיר לָנוּ, זֶה הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת', וְעַל זֶה אָמַר פַּעַם: "**יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁזָּכוּ לְגַן עֵדֶן עַל יְדֵי הַלִּקּוּטֵי תְּפִלּוֹת שֶׁלִּי!**"...

מִי שֶׁרוֹצֶה לְהָבִין תּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן - שֶׁיַּגִּיד עָלֶיהָ אֶת הַתְּפִלָּה הַשַּׁיֶּכֶת אֵלֶיהָ בְּלִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת; אִם תַּגִּיד אֶת הַתְּפִלָּה הַשַּׁיֶּכֶת לַתּוֹרָה שֶׁאַתָּה לוֹמֵד - כְּבָר תָּבִין בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי...

כְּשֶׁהַמִּתְנַגְּדִים אָמְרוּ פַּעַם לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: אֵיךְ אַתָּה מְחַבֵּר תְּפִלּוֹת חֲדָשׁוֹת, הֲרֵי צָרִיךְ לָזֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ... עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: "**זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ!**"...

וּתְפִלּוֹת אֵלּוּ נִתְחַבְּרוּ עַל־יְדֵי שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לָקַח תּוֹרָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת זֶה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בַּאֲמִירַת תְּפִלּוֹת אֵלּוּ!

סֵפֶר נוֹסַף הִתְחַבֵּר עַל־יָדוֹ, וְהוּא 'קִצּוּר לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן', שֶׁזֶּה נִתְחַבֵּר כְּדֵי לְבָאֵר בְּדִיּוּק כַּוָּנַת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּתּוֹרוֹת הָאֲרֻכּוֹת שֶׁבְּלִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן, וְלָכֵן עָשָׂה אֶת זֶה הַקִּצּוּר, שֶׁעַל־יָדוֹ בְּקַלּוּת

יְכוֹלִים לְהָבִין מִסְּעִיף אֶחָד לְמִשְׁנֵהוּ מָה רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר; אֵלּוּ הֵן הַמַּתָּנוֹת שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל נָתַן לָנוּ.

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּבֵרוּר, שֶׁמִּמּוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הָיָה קֶשֶׁר יָשִׁיר! זוֹ לֹא קְפִיצָה שֶׁל מֵאָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, אֶלָּא קֶשֶׁר יָשִׁיר מַמָּשׁ!

וְזֶהוּ (קֹהֶלֶת ד, יב) **״הַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ״** – רַבֵּנוּ זַ״ל, מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא אֲשֶׁר סָפַג אֶת כָּל הַדִּבּוּרִים שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל כְּשֶׁהָיָה בָּחוּר צָעִיר בְּגִיל שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה, וְהוּא אָמַר בְּפֵרוּשׁ: **״בְּלִי לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, לֹא הָיִיתִי מֵבִין אֶת הַלִּקּוּטֵי מוֹהַר״ן״**, כִּי הִנֵּה, בַּתְּחִלָּה, כְּשֶׁאָדָם פּוֹתֵחַ לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, לֹא קַל לְהָבִין כָּל דָּבָר, אֲבָל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לוֹקֵחַ כָּל תּוֹרָה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה הֵיאַךְ יוֹצֵאת הִתְחַזְּקוּת נִפְלָאָה מִכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה.

וּכְשֶׁמּוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ רָאָה אֶת זֶה, זֶה הִדְלִיק אֶצְלוֹ אֶת הָאֵשׁ הַבּוֹעֶרֶת בִּבְרֶסְלֶב, וְהוּא בִּקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״הַבְעֵר אוֹתָהּ בְּלִבִּי! יֵשׁ כָּזֶה צַדִּיק שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ סְפָרִים כָּל כָּךְ נִפְלָאִים שֶׁלֹּא הָיוּ מָכְרִים כְּלָל וּכְלָל, אָנָּא! זַכֵּנִי לְהִתְקָרֵב אֵלָיו בֶּאֱמֶת!״.

בַּזְּמַנִּים הָהֵם הָיָה כִּמְעַט בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי לִמְצֹא סִפְרֵי רַבֵּנוּ, מוֹהֲרָא״שׁ הָפַךְ אֶת כָּל עִיר נְיוּ־יוֹרְק כְּדֵי לִמְצֹא כֶּרֶךְ אֶחָד שֶׁל לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת... וּכְשֶׁהוּא מָצָא אוֹתוֹ, הוּא לֹא הֵנִיחַ אֶת זֶה מִיָּדוֹ, וְחָזַר עָלָיו פַּעַם אַחַר פַּעַם עַד שֶׁהָיָה שָׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ

מַמָּשׁ, עַד שֶׁאַט אַט הִשִּׂיג עוֹד כֶּרֶךְ וְעוֹד כֶּרֶךְ, וּבַזְּמַנִּים הַלָּלוּ, בְּמֶשֶׁךְ שְׁלֹשִׁים חֳדָשִׁים, מוֹהֲרָא״שׁ סִיֵּם אֶת כָּל הַלִּקּוּטֵי הֲלָכוֹת בְּכָל חֹדֶשׁ! וּבְשָׁנִים קוֹדְמוֹת - לִפְנֵי כְּאַרְבָּעִים שָׁנָה, כָּל דִּבּוּר שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, מוֹהֲרָא״שׁ הָיָה אוֹמֵר בְּאֵיזוֹ הֲלָכָה וּבְאֵיזֶה סְעִיף זֶה נִמְצָא, כִּי הַדִּבּוּרִים שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל הֵם סֹלֶת נְקִיָּה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה!

וַאֲנַחְנוּ זָכִינוּ שֶׁמּוֹהֲרָא״שׁ הוֹרִיד אֶת זֶה עוֹד יוֹתֵר, כִּי בְּכָל דּוֹר מִתְחַדְּשִׁים חִדּוּשִׁים - מִצַּד אֶחָד זֶה נִרְאֶה כְּאִלּוּ יֶשְׁנָהּ יְרִידַת הַדּוֹרוֹת, אֲבָל מֵאִידָךְ, אַדְרַבָּה! אֲנַחְנוּ זוֹכִים בְּכָל דּוֹר יוֹתֵר וְיוֹתֵר...

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן שח): **הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג הָעוֹלָם בְּכָל פַּעַם יָפֶה יוֹתֵר**; כַּמּוּבָן, ״זֶה לְעֻמַּת זֶה״ יֵשׁ אֶת כָּל הַבִּלְבּוּלִים, כָּל הַהִתְנַגְּדוּת, כָּל הַמַּחֲלֹקֶת וְכָל הַמְּנִיעוֹת, אֲבָל זֶה בִּגְלַל שֶׁאֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לְגִלּוּי מָשִׁיחַ לְכָל הָעוֹלָם, וְהַלִּמּוּדִים הַלָּלוּ יִתְגַּלּוּ לְכֻלָּם, וְלָכֵן הַמְּנִיעוֹת מֻכְרָחוֹת לִהְיוֹת!

יָדוּעַ לָנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁדָּבָר שֶׁהוּא בִּקְדֻשָּׁה - מֻכְרָח שֶׁיִּהְיוּ מְנִיעוֹת; הִנֵּה, כְּשֶׁאָדָם מְבָרֵךְ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲזַי פְּעָמִים רַבּוֹת שׁוֹמְעִים שֶׁהַבְּרָכָה הִיא בְּלָשׁוֹן: ״שֶׁיִּזְכֶּה לְמַה שֶּׁיִּזְכֶּה בְּלִי שׁוּם מְנִיעוֹת!״...

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֵהֵיכָן הִגִּיעַ הַבִּטּוּי הַזֶּה... לֹא כָּל כָּךְ בָּרוּר לִי שֶׁזּוֹ בְּרָכָה שְׁלֵמָה... הַבְּרָכָה הֲכִי גְּדוֹלָה הִיא שֶׁיִּזְכֶּה הָאָדָם

לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, לַהֲפֹךְ אֶת הַ'מְּנִיעוֹת' לְ'נְעִימוּת', כִּי מְנִיעוֹת תָּמִיד יִהְיוּ!

תּוֹרָה שְׁלֵמָה יֵשׁ בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן (חֵלֶק א, סִימָן סו), שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר שָׁם, שֶׁדַּוְקָא הַמְּנִיעוֹת הֵן הַמְּעוֹרְרִים אֶת הַחֵשֶׁק, וּכְפִי גֹּדֶל תְּשׁוּקָתְךָ וּרְצוֹנְךָ לִזְכּוֹת לְאֵיזֶה דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה - כֵּן מֻכְרָח שֶׁיִּהְיוּ מְנִיעוֹת...

הִנֵּה אָדָם חוֹשֵׁב: לֹא הוֹלֵךְ לִי בְּשָׁלוֹם-בַּיִת, יֵשׁ לִי מְנִיעוֹת... וְזֶה גּוֹרֵם לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל עָלָיו לֵידַע הַלִּמּוּד הַזֶּה: יֵשׁ לְךָ מְנִיעוֹת? זֶה סִימָן שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְשָׁלוֹם-בַּיִת הֲכִי נִפְלָא! הַמְּנִיעוֹת הֵן רַק כְּדֵי לְהַגְבִּיר אֶת הַחֵשֶׁק, לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לָזֶה.

אֵין מֶשֶׁג כָּזֶה שֶׁהוֹלֵךְ מַשֶּׁהוּ שֶׁבִּקְדֻשָּׁה בְּלִי מְנִיעוֹת, מֻכְרָחוֹת לָבוֹא הַמְּנִיעוֹת, אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁפִּתְאֹם יֵשׁ כֶּסֶף בְּשֶׁפַע, וּבוֹנִים בִּנְיָנִים, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ בְּלִי מְנִיעוֹת... כִּי מֵאֵיפֹה מַגִּיעַ הַכֶּסֶף? סְתָם?...

הָיוּ הַרְבֵּה צַדִּיקִים, שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעַ אֲלֵיהֶם הַרְבֵּה כֶּסֶף בְּשֶׁפַע, הָיוּ מְאֹד מְאֹד חוֹשְׁשִׁים אִם זֶה לֹא בָּא מֵהַסִּטְרָא אָחֳרָא... מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁזֶּה מַגִּיעַ בְּקֹשִׁי, אַחַר שֶׁמִּתְפַּלְּלִים הַרְבֵּה וּמְבַקְּשִׁים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת דִּקְדֻשָּׁה - זֶה נִקְרָא שֶׁהִגִּיעַ לָנוּ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְזָכִינוּ לְכָל זֶה בְּכֹחַ הַחֵשֶׁק וְהָרָצוֹן שֶׁהָיָה לָנוּ.

וְאֶת זֶה אָנוּ מוֹצְאִים אֵצֶל מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, שֶׁהָיוּ לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת מְאֹד בְּמֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו; אֵיזֶה קֹשִׁי הָיָה לוֹ לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ"ל, מִכָּל הַכִּוּוּנִים מַמָּשׁ!

כְּשֶׁהוּא הִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ"ל, הוּא הָיָה אַבְרֵךְ צָעִיר בְּגִיל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם, וְהָיָה אֵצֶל רַבֵּנוּ כְּתֵשַׁע שָׁנִים - מִשְּׁנַת תקס"ב עַד שְׁנַת תקע"א, וְאֵילּוּ לְמוּדִים נִפְלָאִים זָכִינוּ שֶׁהוּא מָסַר לָנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ"ל! וְהַכֹּל בָּא לוֹ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, אִלּוּלֵי הָיָה מִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ"ל, אֲנָשִׁים הָיוּ מְכַבְּדִים אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר, שֶׁמּוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל הָיָה יָכוֹל לִהְיוֹת אַדְמוֹ"ר בִּפְנֵי עַצְמוֹ... אֶלָּא שֶׁהוּא זָרַק אֶת הַכֹּל, הָעִקָּר לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ"ל.

בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּגְּמָרָא, יֵשׁ מָשָׁג שֶׁל "שְׁעַבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן", מַה זֹּאת אוֹמֶרֶת? שֶׁיֵּשׁ דִּין, שֶׁאִם אָדָם חַיָּב לַחֲבֵרוֹ כֶּסֶף, אוּלָם גַּם לוֹ עַצְמוֹ מִישֶׁהוּ חַיָּב כֶּסֶף, אֲזַי הוּא יָכוֹל לוֹמַר לָאָדָם שֶׁחַיָּב לוֹ: תֵּלֵךְ לְמִי שֶׁאַנִי חַיָּב לוֹ, וְתֵן לוֹ הַכֶּסֶף, וְכָךְ לֹא תִּהְיֶה חַיָּב לִי וַאֲנִי לֹא אֶהְיֶה חַיָּב לָאָדָם הַהוּא.

וְזֶה נִקְרָא "שְׁעַבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן", מִשּׁוּם שֶׁהַתַּנָּא רַבִּי נָתָן, הוּא זֶה שֶׁחִדֵּשׁ אֶת הַהֲלָכָה הַזּוֹ, וְלָמַד זֹאת מֵהַפָּסוּק (בַּמִּדְבָּר ה, ז): "וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ" - אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לְמִישֶׁהוּ לָתֵת אֶת הַכֶּסֶף לְמִי שֶׁאֲנִי חַיָּב לוֹ.

וְיכוּלִין לְקַח מִכָּל זֶה רֶמֶז לְעִנְיָנוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, שֶׁהִנֵּה גַּם שְׁמוֹ הוּא רַבִּי נָתָן - כְּשֵׁם הַתַּנָּא הַנַּ"ל, וּבֶאֱמֶת זֶה הָיָה כָּל

הָעִנְיָן שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל גַּם כֵּן, כִּי הִנֵּה אֲנָשִׁים הָיוּ אוֹמְרִים לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לָכֶם תּוֹדָה עַל הַכֹּל! וּלְעֻמָּתָם עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: מַדּוּעַ הִנְּכֶם בָּאִים אֵלָי? הֲלֹא הַכֹּל הוּא שֶׁל רַבֵּנוּ! אֲנִי חַיָּב הַכֹּל לְרַבֵּנוּ!

וַאֲפִלּוּ לְצִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, אָמַר פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ, וְנִמּוּקוֹ עִמּוֹ: ״אֲנִי אֶהְיֶה תָּמִיד אֵצֶל רַבֵּנוּ!״... כִּי הָיָה לוֹ בְּטוּל אֲמִתִּי לְרַבֵּנוּ זַ״ל.

וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הוּא זָכָה לְהָבִין שֶׁיֵּשׁ לְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹצְרוֹת־חַיִּים, וְהוּא מְגַלֶּה אֶת הַגִּלּוּיִים שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְהִתְבַּטֵּל אֵלָיו לְגַמְרֵי, וּבְעֵינֵי עַצְמוֹ הוּא הָיָה מַמָּשׁ כַּחֲתִיכַת בּוֹץ... כָּךְ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ הֵעִיד עָלָיו, וְאָמַר שֶׁהִנֵּה אָמְנָם הוּא הוֹלֵךְ עִם מַלְבּוּשֵׁי כָּבוֹד - כִּי בֶּן עֲשִׁירִים הָיָה, אֲבָל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ הוּא כַּחֲתִיכַת בּוֹץ...

וְכָךְ סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּשֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל מְצַדִּיק, מֻכְרָחִים לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַכְנָעָה וּבְטוּל, וּכְפִי שֶׁאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: כְּשֶׁהִתְקָרַבְתִּי לְרַבֵּנוּ זָרַקְתִּי אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁלִּי לְגַמְרֵי! רַבֵּנוּ אוֹמֵר דִּבּוּר - עוֹד חֲתִיכַת שֵׂכֶל, עוֹד דִּבּוּר - עוֹד חֲתִיכַת שֵׂכֶל...

וְזוֹ עֲבוֹדָה מְאֹד קָשָׁה לָאָדָם, כִּי אָדָם אוֹמֵר: יֵשׁ לִי שֵׂכֶל... יֵשׁ לִי רַעְיוֹנוֹת... יֵשׁ לִי כָּל מִינֵי 'פַּטֶנְטִים' - זֶה כָּכָה וְזֶה כָּכָה... וְתוֹעֶה וְהוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ, אַךְ הִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית לְצַדִּיק הִיא שֶׁאָדָם יָבוֹא בְּבִטּוּל אֱמֶת: אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם! אָדָם צָרִיךְ

לִמְחֹק אֶת כָּל עֲבָרוֹ, וְלָדַעַת: הַצַּדִּיק אוֹמֵר דִּבּוּר - זֶה עוֹד חֻתִּיכַת שֵׂכֶל, עוֹד דִּבּוּר - עוֹד חֻתִּיכַת שֵׂכֶל, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם!

וְכָאָמוּר, זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ; כֻּלָּנוּ - כָּלָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ - תַּלְמִידִים שֶׁל רַבֵּנוּ, וּכְמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא״שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר - בִּפְרָט בַּדְּרָשׁוֹת שֶׁל יְמֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן - אֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ תַּלְמִידִים שֶׁל רַבֵּנוּ!

וְרַבֵּנוּ ז״ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁיֵּשׁ עֵצָה לְכָל בְּעָיָה; שְׁמַעְנוּ תָּמִיד מִמּוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ: **״כְּשֶׁם שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ שֶׁדַּרְכָּהּ נִכְנַסְתָּ לַבְּעָיָה - כֵּן מַכְרָח שֶׁתִּהְיֶה דֶּרֶךְ שֶׁעַל־יָדָהּ תּוּכַל לָצֵאת מֵהַבְּעָיָה!״.**

וּכְמָשָׁל לָזֶה, עָלֵינוּ לִלְמֹד מִגִּי־פִּי־אֵס, שֶׁהִנֵּה אִם אָדָם נוֹסֵעַ בַּדֶּרֶךְ, וּפִתְאוֹם עָשָׂה פְּנָיָה לֹא נָכוֹנָה, אֲזַי הָגִי־פִּי־אֵס אֵינֶנּוּ מִתְפַּעֵל... אֶלָּא מִיָּד הוּא נוֹתֵן לְךָ אֶת הָאֶפְשָׁרוּיוֹת שֶׁעַל־יָדָן תּוּכַל לַעֲלוֹת עַל הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וְאָמְנָם אוּלַי בֶּאֱמֶת זֶה הוֹסִיף לְךָ אֵילּוּ דַּקּוֹת מְסֻיָּמוֹת לַדֶּרֶךְ, אַךְ סוֹף כָּל סוֹף תַּגִּיעַ!

וְכָךְ הוּא בְּכָל דָּבָר וְעִנְיָן בְּחַיָּיו שֶׁל אָדָם, שֶׁהִנֵּה יֵשׁ בְּעָיוֹת בְּפַרְנָסָה, בְּשָׁלוֹם־בַּיִת, בִּמְצִיאַת הַזִּוּוּג, יְלָדִים, נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאָדָם צָרִיךְ לֵידַע שֶׁלְּהַכֹּל יֵשׁ עֵצוֹת!

זָכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִמּוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה עֵצוֹת נִפְלָאוֹת לְכָל בְּעָיוֹת הַחַיִּים; מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ חִבֵּר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים וְקוּנְטְרֵסִים הַנּוֹגְעִים לְכָל בְּעָיוֹת הַחַיִּים, וְאֵין מַשָּׂג

כָּזֶה: "אֵין אֶת זֶה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ... אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת"... אַתָּה בֶּאֱמֶת לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם, אֲבָל רַבֵּנוּ כֵּן יוֹדֵעַ!

הַחִדּוּשׁ שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהָיָה הֶפְרֵשׁ שֶׁל כְּמֵאָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה מִמֶּנּוּ וְעַד מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל, אֲבָל זֶה לֹא הִפְרִיעַ לוֹ בְּמְאוּמָה, וְלֹא הָיְתָה בָּזֶה כָּל בְּעָיָה... כִּי אִם יֵשׁ אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּךְ, מְקַבְּלִים יָשִׁיר מֵהַמָּקוֹר!

מוֹהֲרָא"שׁ חָזַר וְאָמַר תְּדִיר: "אֲנִי נוֹתֵן שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא הִכַּרְתִּי אַף אֶחָד כְּלָל, אֶלָּא הָיוּ לִי רַק אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁבָּהֶם חָזַרְתִּי פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר!"...

הַסֵּפֶר שֶׁעַל־יָדוֹ מוֹהֲרָא"שׁ הִתְקָרֵב, הָיָה 'מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ', שֶׁהוּא בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל סִפְרֵי 'לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת' שֶׁל מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל, וְהִנֵּה בְּעֵת שֶׁעָסַק בְּלִמּוּד בַּסֵּפֶר 'מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ', הוּא הִבְחִין שֶׁמְּצָבִים מַרְאֵי־מְקוֹמוֹת בְּשֵׁם 'הִלְכוֹת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר', 'הִלְכוֹת שַׁבָּת', וְכוּ' וְכוּ' [וְהַכַּוָּנָה הָיְתָה לִקְטָעִים שֶׁנִּלְקְחוּ מִסִּפְרֵי 'לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת' שֶׁל מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל], וְכֵיוָן שֶׁאָז לֹא יָדַע כְּלוּם מֵחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, חָשַׁב לְתָמוּ, שֶׁזֶּה צְטוּט מֵהַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ, וְהִתְפַּלֵּא מְאֹד: "כְּזֹאת הִתְחַזְּקוּת כְּתוּבָה בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ"?! הֶחְלִיט שֶׁכַּאֲשֶׁר יִגִּיעַ לַיִּשִׁיבָה יִפְתַּח שֻׁלְחָן־עָרוּךְ וִיחַפֵּשׂ שָׁם. וְכַאֲשֶׁר חִפֵּשׂ בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ אָנָה וְאָנָה – לֹא מָצָא, נִסָּה לְהִסְתַּכֵּל בְּנוֹשְׂאֵי הַכֵּלִים (טוּרֵי־זָהָב, מָגֵן־אַבְרָהָם וּמַחֲצִית־הַשֶּׁקֶל), וְאֵין זֵכֶר לַקְּטָעִים הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ...

וּבְהַגִּיעוֹ הַבַּיְתָה בָּעֶרֶב, פָּנָה אֶל אָחִיו הַגָּדוֹל, הַגָּאוֹן רַבִּי בִּנְיָמִין [שֶׁהָיָה בָּקִי נִפְלָא בְּכָל הַסְּפָרִים, וְהָיָה יוֹדֵעַ לוֹמַר עַל כָּל סֵפֶר מִי מְחַבְּרוֹ, וְהָיָה בָּקִי בִּפְרָטֵי תּוֹלְדוֹתָיו], וּשְׁאָלוֹ: "לָמָּה אֵינִי מוֹצֵא אֶת הַקְּטָעִים הַלָּלוּ בְּתוֹךְ הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ?" וְהֶרְאָה לוֹ אֶת הַמַּאֲמָרִים הַמְלֻקָּטִים מִ'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת'... הִסְבִּיר לוֹ רַבִּי בִּנְיָמִין, שֶׁזֶּה לֹא כָּתוּב בְּשֻׁלְחָן־עָרוּךְ, וְגִלָּה לוֹ אוֹדוֹת רַבֵּנוּ זַ"ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, וְזֹאת הָיְתָה פַּעַם רִאשׁוֹנָה שֶׁשָּׁמַע מֵרַבֵּנוּ זַ"ל וְתַלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ.

וּמוֹהֲרָא"שׁ הִמְשִׁיךְ וְשָׁאַל: "הַאִם יֵשׁ לְאָבִינוּ בְּאוֹצַר־סְפָרָיו עוֹד סְפָרִים מֵהַצַּדִּיקִים הָאֵלּוּ?" וְתֵכֶף וּמִיָּד שָׁלַח רַבִּי בִּנְיָמִין מֵהָאָרוֹן שְׁנֵי סִפְרֵי 'לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן' שֶׁהָיוּ בְּבֵיתָם, וְאָז הִסְבִּיר לוֹ אֶת דַּרְכֵי הַחִבּוּר שֶׁל סִפְרֵי 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת' [שֶׁהַצַּדִּיק מוֹהַרַ"ן מִבְּרֶסְלֶב זי"ע כָּתַב וְאָמַר תּוֹרוֹת שֶׁנִּדְפְּסוּ בַּסֵּפֶר 'לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן', וְתַלְמִידוֹ הַנֶּאֱמָן רַבִּי נָתָן זי"ע - פֵּרֵשׁ אֶת פְּנִימִיּוּת הַהֲלָכוֹת שֶׁבְּ'שֻׁלְחָן־עָרוּךְ' עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁבַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן', וְחִבֵּר חִבּוּר בֶּן שְׁמוֹנָה כְּרָכִים בְּשֵׁם 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת']. וְכֵן נָתַן לוֹ סֵפֶר הַמִּדּוֹת, וְכֵן סֵפֶר 'הִשְׁתַּפְּכוּת־הַנֶּפֶשׁ' שֶׁהָיוּ בִּכְרִיכָה רָכָה.

מִיָּד כְּשֶׁשָּׁמַע מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ כָּל זֹאת, הֶחְלִיט: "זֶהוּ! "פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ"! אֲנִי קַו יָשִׁיר לְמוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל!" כִּי בֶּאֱמֶת, לֹא הָיָה מַשֶּׁהוּ אַחֵר, אֶלָּא הָיָה אֶת הַסֵּפֶר 'מִשִּׁיבַת נֶפֶשׁ' הַנַּ"ל, שֶׁעַל־יָדוֹ מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הִתְקָרֵב [סֵפֶר קָדוֹשׁ זֶה הוּא אוֹת 'הִתְחַזְּקוּת' מֵהַסֵּפֶר לִקּוּטֵי־עֵצוֹת־הַמְשֻׁלָּשׁ, שֶׁהִדְפִּיס הָרַב

הֶחָסִיד רַבִּי אַלְטֶר טֶעפְּלִיקֶער זַ״ל (כִּנּוּיוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה יְהוֹשֻׁעַ בְּז״יְלִיאַנְסְקִי הי״ד, נִרְצָח י״ב אֲדָר תרע״ט), שֶׁמְּדַבֵּר רַק מֵהִתְחַזְּקוּת, וּמִגְלוּי אֱלֹקוּת לְכָל הַיְרוּדִים וְהַפְּחוּתִים וְכוּ׳].

וְזֶהוּ הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, אֵיךְ זָכִינוּ לְהַגִּיעַ לְפֹה - לַמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְאֵיךְ זָכִינוּ לְכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ, וְכָל הַסְּפָרִים הַנִּפְלָאִים שֶׁזָּכִינוּ שֶׁמּוֹהֲרָא״ש חִבֵּר - הַכֹּל הוּא הַכֹּחַ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְזֶה מֻרְמָז בַּפָּסוּק הַנַּ״ל גַּבֵּי ״שִׁעֲבוּדָא דְּרַבִּי נָתָן״ (בַּמִּדְבָּר ה, ז): **״וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ״** - ״וְנָתַן לַאֲשֶׁר״ זֶה אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹ שֶׁל מוֹהַרָא״ש הַקָּדוֹשׁ יַחַד עִם שְׁמוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁזֶּה הָיָה חִבּוּר אֶחָד, וְהֵם אֵלּוּ אֲשֶׁר קִשְּׁרוּ אוֹתָנוּ לְרַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעְזֹר, שֶׁזְּכוּתוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל יָגֵן עָלֵינוּ, וְנִוָּשַׁע בְּכָל הַיְשׁוּעוֹת, וְנִזְכֶּה בְּקָרוֹב לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ אֲשֶׁר יָבוֹא וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

דִּבְרוֹת קֹדֶשׁ בְּעֵת עֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר, לְרֶגֶל הִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל גְּאוֹן עוֹזֵנוּ, מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, בָּעִיר בְּנֵי בְּרַק ת"ו, י' טֵבֵת תשפ"א

***

מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל הָיָה תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְהוֹדוֹת לוֹ אָנוּ זוֹכִים לְכָל הַמַּתָּנוֹת הַנִּפְלָאוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְעָלֵינוּ לִשְׂמֹחַ עִם הַיְרוּשָׁה הַזּוֹ, וְלָדַעַת הוֹדוֹת מִי זָכִינוּ לְכָל הַמַּתָּנוֹת הַלָּלוּ.

מִי הוּא זֶה שֶׁהוֹרִישׁ לָנוּ אֶת כָּל הַיְרוּשָׁה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת? הַכֹּל הָלַךְ דֶּרֶךְ מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, שֶׁהוּא הָיָה תַּלְמִיד אֲמִתִּי כִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מַמָּשׁ; מִי שֶׁמִּתְבּוֹנֵן בַּהִסְטוֹרְיָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, רוֹאֶה שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, זֶה מַמָּשׁ כְּפִי שֶׁהָיָה אֵצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן – שֶׁהוּא הָיָה תַּלְמִידוֹ הָאֲמִתִּי, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לג, יא): "יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל" – שֶׁהוּא לֹא מָשׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל הַקָּדוֹשׁ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְהוּא קִבֵּל הַכֹּל מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכָל יָדוּעַ שֶׁכָּל דִּבּוּרָיו וְאִמְרוֹתָיו – הַכֹּל בָּא מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ.

וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בַּגְּמָרָא (שְׁקָלִים דַּף ז:), שֶׁרַבִּי יוֹחָנָן הִקְפִּיד עַל תַּלְמִידוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר עַל כָּךְ שֶׁהוּא אֵינֶנּוּ אוֹמֵר דָּבָר מִשְּׁמוֹ, הַיְנוּ שֶׁדּוֹרֵשׁ דִּבְרֵי תוֹרָה שֶׁשָּׁמַע מִפִּיו, אַךְ אֵינוֹ אוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ שֶׁאֶת זֶה הוּא לָמַד מֵרַבִּי יוֹחָנָן, וְעַל כָּךְ הִקְפִּיד עָלָיו.

וּמְסַפֶּרֶת הַגְּמָרָא, שֶׁנִּכְנַס לְפָנָיו רַב יַעֲקֹב בַּר אִידִי עַל־מְנָת לְפַיְסוֹ, וְנִחֵם אוֹתוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: **פְּתִיב** (יְהוֹשֻׁעַ יא, טו) **"כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן צִוָּה מֹשֶׁה אֶת יְהוֹשֻׁעַ" וְגוֹ', וְכִי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָיָה יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ הָיָה אוֹמֵר כָּךְ אָמַר מֹשֶׁה? אֶלָּא יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ וְיוֹדְעִין הַכֹּל שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה הִיא, אַף אַתָּה אֶלִיעֶזֶר יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ וְהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁלְּךָ הִיא**; וּמְסַיֵּמֶת שָׁם הַגְּמָרָא, שֶׁרַבִּי יוֹחָנָן קִבֵּל אֶת דְּבָרָיו, וְאָמַר שֶׁרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי פִּיְּסוֹ כַּהֶגֶן.

וְזֶה נִקְרָא תַּלְמִיד אֲמִתִּי - שֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ מִכָּל וָכֹל, וְאֵין לוֹ שׁוּם יֵשׁוּת וּמְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְלָזֶה זָכָה מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ"ל קָרָאוֹ "הַיְהוֹשֻׁעַ שֶׁלִּי"... כְּשֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו', הַמְּדַבֶּרֶת מֵרַבִּי וְתַלְמִיד, אָמַר אָז רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁכָּל מָקוֹם שֶׁמִּתְחַבְּרִים רַבִּי וְתַלְמִיד אֲמִתִּי - זֶה חִבּוּר שֶׁל מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ.

צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַיְרוּשָׁה שֶׁאוֹתָהּ זָכִינוּ לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ"ל וּמִמּוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, זָכִינוּ מַמָּשׁ לְקַו יָשִׁיר מֵהֶם וְעַד לְדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה! וּלְכָל זֶה זְכָנוּ מוֹהַרָ"שׁ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא זֶה שֶׁהִדְלִיק וְהִלְהִיב עוֹד הַפַּעַם אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל וּמוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא הָיְתָה!

מוֹהַרָ"שׁ הַקָּדוֹשׁ, הוּא זֶה שֶׁעָשָׂה אֶת דִּבַּר רַבֵּנוּ חַי! מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵין־אֱמֶת, רוֹאֶה מַה נַּעֲשָׂה בְּאוּמָן מִדֵּי שָׁנָה, שֶׁזֶּה כְּבָר מִתְקָרֵב לְמֵאָה אֶלֶף אִישׁ, בְּלִי עַיִן הָרַע - "בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף",

וְעָלֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּךְ שֶׁזָּכִינוּ, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, לְהִכָּנֵס וּלְהִסְתּוֹבֵב בְּמַחֲנֵה הַקָּדוֹשׁ שֶׁל מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע, וְעַל־יְדֵי־זֶה קִבַּלְנוּ קֶשֶׁר וְקָו יָשִׁיר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל.

בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק' - וּבִשְׁאָר סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים - תֵּאֵר מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הָיָה כָּל־כְּלוֹ בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי לְרַבֵּנוּ ז״ל, לְלֹא שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמִי כְּלָל!

מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הִגִּיעַ לְרַבֵּנוּ כְּשֶׁהָיָה לַמְּדָן עָצוּם, בָּקִי בְּכָל הַתּוֹסְפוֹת שֶׁבַּשָּׁ״ס, וְהָיָה חָתָן אֵצֶל רַבִּי דָּוִד צְבִי - שֶׁהָיָה גָּאוֹן, צַדִּיק וְקָדוֹשׁ עֶלְיוֹן, עַד שֶׁהֵעִיד עָלָיו הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי בָּרוּךְ מִמֶּעזִ״יבּוּז', שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עוֹקֵב אַחֲרָיו בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ... וְהוּא לָקַח אֶת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לֶחָתָן בְּגִיל בַּר מִצְוָה!

וּכְשֶׁהָיָה בְּגִיל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם, הִתְקָרֵב מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְרַבֵּנוּ הָיָה אָז בְּגִיל שְׁלֹשִׁים, וְהִנֵּה אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הָיָה לַמְּדָן עָצוּם וְחָכָם, וְהָיָה כֹּה פִּקֵּחַ עַד שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל עַל בִּנְיָן וּמִיָּד לוֹמַר מַהוּ גָּבְהוֹ שֶׁל הַבִּנְיָן, אַף עַל פִּי כֵן הֵעִיד עָלָיו רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהוּא כַּחֲתִיכַת בּוֹץ בְּעֵינֵי עַצְמוֹ!

מַעֲלָה זוֹ מְעִידָה עַל חָכְמָה וּקְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה, שֶׁאָדָם הִנּוֹ לַמְּדָן וְעוֹבֵד ה' וְכוּ' וְכוּ', אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לוֹ בִּטּוּל אֲמִתִּי לָרַבִּי שֶׁלּוֹ!

וְקֹדֶם הִתְקָרְבוּתוֹ, הִסְתּוֹבֵב מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אֵצֶל הַמּוֹן צַדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהָיוּ קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן - וּכְגוֹן: הָרַב הַקָּדוֹשׁ

מִבַּארְדִיטְשׁוֹב, הָרַב הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי זוּשָׁא, וְעוֹד הֲמוֹן צַדִּיקִים - אוּלָם עַל־אַף הַכֹּל, הָיָה הוּא כַּחֲתִיכַת בּוֹץ בְּעֵינֵי עַצְמוֹ; זוֹ הָיְתָה מִדָּתוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל!

וּכְשֶׁהוּא בָּא לְרַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא רָאָה וְהִרְגִּישׁ: פֹּה יֵשׁ אוֹר גָּדוֹל! הִנֵּה לְכְאוֹרָה, מָה הוּא כְּבָר רָאָה?... הוּא רָאָה - כְּפִי שֶׁמּוֹהֲרָא״שׁ הָיָה מְתָאֵר לָנוּ - אַבְרֵךְ צָנוּם עִם שְׁתֵּי פֵּאוֹת אֲרֻכּוֹת וְזָקָן קָצָר... אֲבָל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לֹא הִסְתַּכֵּל פֹּה עַל הַצּוּרָה הַגַּשְׁמִית, כִּי הוּא שָׁמַע מֵרַבֵּנוּ דִּבּוּרִים שֶׁל בְּטוּל הַבְּחִירָה, כָּל מִלָּה שֶׁיָּצְאָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה כְּאֵשׁ מַמָּשׁ - נִיצוֹצֵי אֵשׁ - וְזֶה נִכְנַס בְּתוֹךְ עֹמֶק לִבּוֹ!

מַה שֶּׁשָּׁרִים רַבִּים אֶת הַשִּׁיר הַמְּפֹרָסָם 'בִּבְרֶסְלֶב בּוֹעֵר אֵשׁ', הֲרֵי אֶת הַמִּלִּים הַלָּלוּ זָעַק מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, אַחַר שֶׁהוּא הָיָה בַּטִּישׁ שֶׁל רַבֵּנוּ בְּלֵיל שַׁבָּת, וּלְאַחֲרָיו יָצָא עַל יָד נָהָר בּוּג - הַנִּמְצָא שָׁם בִּבְרֶסְלֶב, וְצָעַק: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּבְרֶסְלֶב בּוֹעֵר אֵשׁ, הֶבְעֵר אוֹתָהּ בְּלִבִּי! תְּזַכֶּה אוֹתִי שֶׁאֲנִי לֹא אֶשָּׂרֵף לְגַמְרֵי".

הָאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל - זֶהוּ דָּבָר שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לִמְצֹא כְּלָל; עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְיהוֹשֻׁעַ כָּתוּב (שְׁמוֹת לג, יא): "לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל", וְאִיתָא בַּמְּפָרְשִׁים, שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ תָּמִיד הִסְתּוֹבֵב בָּאֹהֶל הַקָּדוֹשׁ, וְהוּא זֶה שֶׁסִּדֵּר אֶת הַסַּפְסָלִים וְכוּ' וְכוּ', וְזֹאת רָאִינוּ אֵצֶל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל - מֵהֶרְגַּע שֶׁהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ, כָּל־כְּלוֹ הִתְמַסֵּר לְרַבֵּנוּ!

וּבְעִקָּר הוּא רָשַׁם אֶת הַכֹּל, וְהוּא זָכָה לְהָבִין בֶּאֱמֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ, שֶׁזּוֹ חָכְמָה עֶלְיוֹנָה! וְהוּא הֵבִין, שֶׁאִם הוּא לֹא יִרְשֹׁם אֶת כָּל מַה שֶּׁהוּא שׁוֹמֵעַ מֵרַבֵּנוּ, מַה יִּשָּׁאֵר?... בֹּאוּ וּנְתָאֵר לְעַצְמֵנוּ: אִם לֹא הָיָה לָנוּ אֶת 'שִׂיחוֹת הָרַ"ן', 'חַיֵּי מוֹהַרַ"ן', וּשְׁאָר סִפְרֵי רַבֵּנוּ (גַּם הַלִּקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק גָּדוֹל כָּתַב מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל מִפִּי רַבֵּנוּ), מָה הָיָה?... וְכֵן כָּל הַסְּפוּרִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, הַכֹּל הוּא חֶסֶד חִנָּם שֶׁמּוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל עָשָׂה אִתָּנוּ!

דַּרְכּוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁכְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ אוֹר גָּדוֹל, אֲזַי הוּא אוֹמֵר: אֲנִי זוֹכֵר אֶת הַכֹּל... הֲלֹא יֵשׁ לִי זִכָּרוֹן טוֹב, אֲנִי רוֹאֶה עַכְשָׁו אֶת הַצַּדִּיק, אֲנִי כָּל כָּךְ מְחַיֶּה אֶת עַצְמִי, וַאֲנִי זוֹכֵר אֶת הַכֹּל...

אֲבָל תַּחְשֹׁב לְרֶגַע: מַה יִּהְיֶה עִם הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים?!

הִנֵּה עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ כְּמָאתַיִם וְעֶשֶׂר שָׁנִים אַחַר הִסְתַּלְּקוּת רַבֵּנוּ (אַגַּב, זֶהוּ הַמִּסְפָּר שֶׁל סִיּוּם גָּלוּת מִצְרַיִם - שֶׁהָיָה אַחַר מָאתַיִם וְעֶשֶׂר שָׁנִים, וְכִלְשׁוֹן הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מב, ב): "רְדוּ שָׁמָּה" - 'רְדוּ' זֶה גִּימַטְרִיָּא מָאתַיִם וְעֶשֶׂר), וְאֵיךְ הָיִינוּ יוֹדְעִים דָּבָר כָּלְשֶׁהוּ מֵרַבֵּנוּ לְלֹא מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל? הָיָה לָנוּ אוּלַי אֵיזֶה סֵפֶר עִם כַּמָּה תּוֹרוֹת... אֲבָל לָדַעַת מַה זֶּה רַבֵּנוּ, מִי זֶה רַבֵּנוּ, וְאֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ עֲדַיִן חַי אִתָּנוּ, זֶה הָיָה מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל!

וּלְכָל זֶה זָכִינוּ עַל יְדֵי מוֹהֲרַ"שׁ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא צִיֵּר לָנוּ אֶת הַתְּמוּנָה הַזּוֹ בְּבֵרוּר כָּל כָּךְ בָּהִיר וְנָהִיר, שֶׁנִּזְכֶּה לֵידַע מִכָּל הַדְּבָרִים הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ, וְכָאָמוּר הוּא קִבֵּל זֹאת יְשִׁירוֹת מֵרַבֵּנוּ זַ"ל וּמִמּוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל.

לִפְנֵי כַּמָּה יָמִים, לָמַדְנוּ בַּדַּף הַיּוֹמִי בְּמַסֶּכֶת פְּסָחִים, דָּבָר הַמָּזְכָּר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּשַׁ"ס: "שְׁעַבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן", שֶׁזֶּהוּ דִּין בַּגְּמָרָא, שֶׁאִם יֶשְׁנוֹ אָדָם שֶׁהוּא חַיָּב לִי כֶּסֶף, וּמִמֵּילָא אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת זֶה מִמֶּנּוּ, אֲבָל הִנֵּה אֲנִי גַּם כֵּן חַיָּב לְמִישֶׁהוּ אַחֵר כֶּסֶף, אָז יֵשׁ הֲלָכָה שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לְאוֹתוֹ אָדָם: אַתָּה רוֹצֶה לְהַחֲזִיר לִי אֶת הַכֶּסֶף? אֶל תַּחְזִיר אֵלַי, כִּי אֲנִי חַיָּב לְמִישֶׁהוּ אַחֵר כֶּסֶף, אֶלָּא תֵּן לוֹ אֶת זֶה.

וְאֶת הַהֲלָכָה הַזּוֹ חִדֵּשׁ הַתַּנָּא רַבִּי נָתָן, וְהוּא לוֹמֵד אֶת זֶה מִפָּסוּק (בְּמִדְבַּר ה, ז): "**וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ**", וְעַל־כֵּן הֲלָכָה זוֹ נִקְרֵאת עַל שֵׁם הַמְחַדֵּשׁ: "שְׁעַבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן".

וְהִנֵּה, לֹא בְּחִנָּם הוּא שֶׁכָּל עִנְיָן זֶה שֶׁל "שְׁעַבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן" הוּא "דְּרַבִּי נָתָן" דַּיְקָא, כִּי זֶה מְרַמֵּז גַּם כֵּן עַל מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל – שֶׁזֶּהוּ שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, כִּי זֶה מַה שֶּׁמּוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל עָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁהוּא הִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ, וְלֹא סְתָם הִתְקָרֵב, אֶלָּא בִּטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְרַבֵּנוּ, וְהוּא הֵבִין וְרָאָה שֶׁאֵצֶל רַבֵּנוּ יֵשׁ פִּתְרוֹן לְכָל בְּעָיוֹת הַחַיִּים, וְכָל רְצוֹנוֹ וְחִשְׁקוֹ הָיָה לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם זֹאת לְכָלָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שֶׁהֶעֱלָה אֶת הַכֹּל עַל הַכְּתָב.

וּבְמֻיָּחָד, בּוֹלְטִים הֵם סִפְרֵי 'לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת', שֶׁזֶּה מַמָּשׁ "בֵּית מִרְקַחַת שֶׁל רַבֵּנוּ", וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לִלְמֹד אֶת זֶה הוּא מְקַבֵּל עֵצוֹת בְּכָל עִנְיְנֵי הַחַיִּים!

וְכַמּוּבָן, זָכִינוּ לִסְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל מוֹהֲרַ"שׁ, שֶׁכִּבֵּר פֵּרַט אֶת כָּל הַלִּקּוּטֵי הֲלָכוֹת לְ'כֶּסֶף קָטָן', וְנָתַן לָנוּ עַל "כַּפִּית שֶׁל

זָהָב״ לְתוֹךְ הַפֶּה, עַל־מְנָת שֶׁנּוּכַל לְהָבִין אֶת כָּל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל.

אַחַר פְּטִירַת רַבֵּנוּ, רָצוּ לַעֲשׂוֹת אֶת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אַדְמוּ״ר, אָמְרוּ לוֹ: מוֹהַרְנַ״תְ, אַתֶּם הַ׳בַּעַל תְּפִלָּה׳! אַתֶּם הַכֹּל!... מִיָּד עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: **״הַ׳בַּעַל תְּפִלָּה׳ וְהָאַדְמוּ״ר זֶה רַבֵּנוּ, אִם אֲנִי מַשֶּׁהוּ - אֲנִי שַׁמַּשׁ, אֲנִי מֵלִיץ״...**

וְזֶה בְּדִיּוּק עִנְיַן ״שִׁעְבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן״ הַנַּ״ל, שֶׁהִנֵּה רָצוּ לְשַׁלֵּם לוֹ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁזָּכָה אוֹתָם, וְאָמְרוּ לוֹ: אַתֶּם הַחַיּוּת שֶׁלָּנוּ! אַךְ הוּא מִיָּד עָנָה וְאָמַר: אֲנִי? אַתֶּם רוֹצִים לִתֵּן זֹאת לִי? לֹא! תַּחְזִיר אֶת זֶה לְרַבֵּנוּ! הַכֹּל שַׁיָּךְ אֵלָיו!

וְהוּא הִשְׁאִיר לָנוּ אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה, שֶׁהַדָּבָר שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה דָּבָר חַי וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד, אֵלּוּ הַלִּמּוּדִים שֶׁל מָשִׁיחַ!

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם (שִׂיחוֹת הָר״ן, סִימָן קסו): **״הָעוֹלָם סוֹבְרִים שֶׁמַּחֲמַת שֶׁאֲנִי נֶכֶד הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זַ״ל, מֵחֲמַת זֶה זָכִיתִי לְמַדְרֵגָתִי. לֹא כֵּן הוּא, רַק עִם דָּבָר אֶחָד הִצְלַחְתִּי, וְעַל יְדֵי זֶה זָכִיתִי לַעֲלוֹת לְמַה שֶׁזָּכִיתִי. וְאָמַר בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז בָּזֶה הַלָּשׁוֹן: מִיט אַיין זָאךְ אִיז מִיר גִּירָאטִין״; וְהִנֵּה, לֹא כָּתוּב פֹּה מַהוּ הַדָּבָר שֶׁעַל־יָדוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל הִצְלִיחַ, אֶלָּא רַק אָמַר ״עִם דָּבָר אֶחָד הִצְלַחְתִּי״, וְלֹא פֵּרֵשׁ [יִתָּרָה מִזּוֹ, לֹא כָּתוּב פֹּה אֲפִלּוּ הַמִּלָּה ״וְכוּ׳״, אֶלָּא ״עִם דָּבָר אֶחָד״ וְזֶהוּ, סָתַם וְלֹא פֵּרֵשׁ, וּבְנֵי־אָדָם לֹא שָׂמִים לֵב לְכָךְ, מַהוּ אוֹתוֹ הַדָּבָר?...].

אַךְ שָׁמַעְתִּי מִמּוֹהֲרָא"ש הַקָּדוֹשׁ, שֶׁמְּקֻבָּל שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל כִּוֵּן בִּדְבָרָיו "**עִם** דָּבָר **אֶחָד הִצְלַחְתִּי**", שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁכָּל הַנְּשָׁמוֹת הָלְכוּ בְּיַחַד עִם אָדָם הָרִאשׁוֹן לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע - כִּי אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה כָּלוּל מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה יְצִיר כַּפָּיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּמְמֻלָּא הָיוּ כְּלוּלִים בְּתוֹכוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת הָעֲתִידִים - נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ"ל לֹא הָלְכָה...

זֹאת אוֹמֶרֶת, שֶׁכְּבָר מִתְּחִלַּת הַבְּרִיאָה הִשְׁאִיר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהִיא תִּשָּׁאֵר נְקִיָּה אֲפִלּוּ מִדָּבָר זֶה, וְעַל־יָדָהּ יַחֲזֹר הָעוֹלָם לְתִקּוּנוֹ.

וּלְכָל הַהִתְקָרְבוּת הַזּוֹ לְרַבֵּנוּ זַ"ל, זָכִינוּ עַל־יְדֵי מוֹהֲרַנַ"תְּ זַ"ל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק שֶׁתָּפַס מִיָּד "מַה קּוֹרֶה כָּאן"... לְרַבֵּנוּ זַ"ל הָיוּ הֲמוֹן תַּלְמִידִים, שֶׁהָיוּ בַּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, עוֹבְדֵי ה', מַמָּשׁ שַׂרְפֵי אֵשׁ, וּכְגוֹן: רַבִּי שְׁמוּאֵל אַיְיזִיק, שֶׁהָיָה מַמָּשׁ כְּשָׂרָף אֵשׁ, כְּשֶׁהוּא גָּמַר לְהִתְפַּלֵּל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, הַחֲגוֹרָה שֶׁהָיְתָה עָלָיו חָתְכָה אֶת הַקִּיטֶל בְּאֶמְצָעוֹ וְהוּא נָפַל... כָּל זֶה מֵרֹב כֹּחַ הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל תְּפִלַּת יוֹם הַכִּפּוּרִים ! וְכֵן הָיוּ לְרַבֵּנוּ תַּלְמִידִים בַּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וּכְגוֹן: רַבִּי יוּדְל, וְכֵן הָיוּ תַּלְמִידִים יוֹתֵר מְבֻגָּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ"ל בְּשָׁנִים רַבּוֹת.

אוּלָם, כָּל מַה שֶׁנִּשְׁאַר לָנוּ זֶה מוֹהֲרַנַ"תְּ זַ"ל, שֶׁהוּא הֵבִין שֶׁצְּרִיכִים לִרְשֹׁם אֶת הַשִּׂיחוֹת וְהַסִּפּוּרִים הַפְּשׁוּטִים - אָמְנָם נִרְאִים כִּפְשׁוּטִים, אַךְ בֶּאֱמֶת הֵם רְחוֹקִים מְאֹד מִלִּהְיוֹת פְּשׁוּטִים...

כָּל שִׂיחָה וְכָל דִּבּוּר שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה עוֹלֶה עַד לָרָקִיעַ וְיוֹרֵד עַד הַתְּהוֹם, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יָכוֹל לִמְצֹא אֶת עַצְמוֹ שָׁמָּה, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְצָת הֲבָנָה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ וּבְסִפְרֵי מוֹהֲרַנַ"תְּ, וּבִפְרָט כְּמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ מָסַר לָנוּ אֶת זֶה, אֵין בְּעָיָה בָּעוֹלָם שֶׁאָדָם לֹא יָכוֹל לִמְצֹא לָהּ פִּתָּרוֹן.

לְמָשָׁל: בְּחַיָּיו הַפְּרָטִיִּים, אִם זֶה בָּחוּר שֶׁצָּרִיךְ הִתְחַזְּקוּת כִּי עוֹבְרוֹת עָלָיו הֲמוֹן יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וְהוּא מְחַפֵּשׂ זִוּוּג לְהִתְחַתֵּן, וְכָל כָּךְ קָשֶׁה לוֹ, מָה עוֹשִׂים? אֵיךְ מַחְזִיקִים מַעֲמָד? אוֹחֲזִים הֵיטֵב בְּכָל הָעֵצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ - סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן!

וְכֵן אָדָם שֶׁזָּכָה לְהִתְחַתֵּן - זֶה לֹא נִגְמָר... כַּמָּה צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל שְׁלוֹם בַּיִת - שֶׁיִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, כַּמָּה רַבֵּנוּ הִקְפִּיד עַל זֶה! אָדָם שֶׁלֹּא פּוֹתֵחַ אֶת הַסְּפָרִים, וְאֵינוֹ לוֹמֵד סִפְרֵי רַבֵּנוּ, אָז הוּא בֶּאֱמֶת שׁוֹאֵל: אֵיפֹה רַבֵּנוּ מְדַבֵּר מִשְּׁלוֹם־בַּיִת?...

בְּשׁוּ"ת בְּרֶסְלֶב, מִישֶׁהוּ שׁוֹאֵל אֶת מוֹהֲרָא"שׁ שְׁאֵלָה כָּזוֹ: "שָׁמַעְתִּי מִמַּשְׁפִּיעִים בִּבְרֶסְלֶב, שֶׁאִשָּׁה וִילָדִים הֵם מַפְרִיעִים גְּדוֹלִים לַעֲבוֹדַת ה'"... לוֹמַר עַל זֶה יְכוֹלִים רַק: רַחֲמָנָא לִצְלָן!

בַּתְּשׁוּבָה שָׁם, מוֹהֲרָא"שׁ כּוֹתֵב לוֹ בַּחֲרִיפוּת יְתֵרָה: מַשְׁפִּיעֵי בְּרֶסְלֶב? אֵיזֶה מַשְׁפִּיעֵי בְּרֶסְלֶב?! הוּא לֹא מַתְחִיל לָדַעַת דָּבָר וַחֲצִי דָּבָר בִּדְבַר רַבֵּנוּ! הֲלֹא זוֹ שִׂיחָה מְפֹרֶשֶׁת בְּשִׂיחוֹת הָרָ"ן

(סִימָנִים רסג - רסד) כַּמָּה רַבֵּנוּ צָוָּה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הָאִשָּׁה ! וְכַמָּה זֶה יְסוֹד בַּעֲבוֹדַת ה׳, שֶׁאִם אָדָם לֹא נִזְהָר חָלִילָה בִּשְׁלוֹם־בַּיִת אָז הוּא סְתָם מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ ! וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא הַסִּפּוּר הַיָּדוּעַ, שֶׁהָיָה אֵיזֶה אָדָם שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ שְׁלוֹם־בַּיִת, וְרַבֵּנוּ לֹא רָצָה בִּכְלָל לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו.

אֲלוּ הַלְמוּדִים שֶׁיֵּשׁ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וּצְרִיכִים אוֹתָם לְכָל פְּסִיעָה שֶׁל הַחַיִּים, אַךְ בְּוַדַּאי שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּקִיאִים, הֲלֹא עֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל זֶה מַמָּשׁ כְּבִית מִרְקַחַת, וְהִנֵּה בְּבֵית מִרְקַחַת אִם אֵין רוֹקֵחַ מֻמְחֶה שֶׁיִּתֵּן לְךָ אֶת הַתְּרוּפָה הַנְּכוֹנָה – הֲרֵי זֶה יַזִּיק בִּמְקוֹם לְהוֹעִיל...

וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לִפְתֹּחַ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְלַהֲגוֹת בָּהֶם שׁוּב וָשׁוּב; מוֹהֲרָא״שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר: אֵיךְ אָדָם מֵעֵז לִפְתֹּחַ פִּיו וּלְדַבֵּר כָּל עוֹד הוּא לֹא סִיֵּם אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן?... וְכֵן פַּעַם אַחַר פַּעַם לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, וְכֵן שִׂיחוֹת רַבֵּנוּ בְּחַיֵּי מוֹהֲרַ״ן וְשִׂיחוֹת הָרַ״ן, וְכֵן שְׁאָר סִפְרֵי רַבֵּנוּ, אֵיךְ אַתָּה יָכוֹל לְדַבֵּר?! אַתָּה לֹא מַתְחִיל לָדַעַת מָה רַבֵּנוּ רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ!

וְזוֹ הָיְתָה עֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁהוּא הֵבִין שֶׁהוּא צָרִיךְ לְרַשֵּׁם אֶת הַכֹּל, וְלִמְסֹר אֶת זֶה לַדּוֹרוֹת הַבָּאִים.

וְעָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל; קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ, אָמַר מוֹהֲרַנַ״תְּ: ״**הָעֲבֹדָא שֶׁלָּכֶם תִּהְיֶה יָפוּצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה׳!**״... אִם אֲנַחְנוּ זוֹכִים לָדַעַת מֵרַבֵּנוּ, אֲנַחְנוּ

צְרִיכִים לְזַכּוֹת גַּם כֵּן אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל! אִם אֲנַחְנוּ זוֹכִים לִהְיוֹת מְקֹרָבִים לַנְּשָׁמָה הַזֹּאת, שֶׁלֹּא הָלְכָה לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, אֲזַי בֹּאוּ וּנְחַבֵּר אֶת עַצְמֵנוּ בֶּאֱמֶת לַצַּדִּיק הַזֶּה, וְנָפִיץ אֶת הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְנִדְבַּר מִמֶּנּוּ תָּדִיר.

אֵיזוֹ זְכוּת גְּדוֹלָה הִיא, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵישֵׁב עַכְשָׁו בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, כָּאן בָּעִיר בְּנֵי בְּרַק, שֶׁזֶּה קָיָם כְּבָר הַרְבֵּה שָׁנִים, וּמוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הָיָה כָּאן, זוֹ 'פִּנַּת יִקְרַת' בְּתוֹךְ בְּנֵי בְּרַק שֶׁיְּכוֹלִים לָבוֹא, לְהִתְחַמֵּם וְלִשְׁמֹעַ דִּבּוּרִים מֵרַבֵּנוּ.

מוֹהֲרַנַ"תְּ זַ"ל אָמַר, שֶׁזֶּה הָיָה הָרָצוֹן שֶׁל רַבֵּנוּ, שֶׁבְּכָל מָקוֹם יִהְיֶה בֵּית מִדְרַשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ; רַבֵּנוּ אָומַר בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁיִּהְיוּ מַעְיָנוֹת בְּכָל מָקוֹם, לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְאוּמָן, לִירוּשָׁלַיִם אוֹ לְיַבְנְאֵל, וְלָכֵן צְרִיכִים מָקוֹם עַל יַד הַבַּיִת כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְדַבֵּר, לִשְׁמֹעַ וּלְהִתְחַזֵּק בְּדִבּוּרֵי רַבֵּנוּ, וּלְהָפִיץ אֶת הַסְּפָרִים.

הִנֵּה זָכִינוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ שֶׁיֵּשׁ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים, בְּלִי עַיִן הָרַע, וּבְפָרָט כָּל הַחֲלָקִים שֶׁל אֲשֶׁר בַּנַּחַל וְשוּ"ת בְּרֶסְלֶב, וְכֵן שְׁאָר כְּלָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ שֶׁמְּדַבְּרִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד!

אֲנִי תָּמִיד אוֹמֵר, שֶׁאִם אָדָם יִקַּח כָּל סֵפֶר שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ - וּבְפָרָט סֵפֶר שׁוּ"ת בְּרֶסְלֶב, כִּי שָׁם מוּבָאוֹת גַּם הַשְּׁאֵלוֹת - וְיָשִׂים אֶת זֶה עַל יַד הָאָזֶן, הוּא יִשְׁמַע אֶת מוֹהֲרָא"שׁ מְדַבֵּר... מִי שֶׁזָּכָה לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבּוּרָיו שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ, אֲזַי כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא

בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ, הוּא מִיָּד מַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁזֶּה מַמָּשׁ הַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ!

וּבְוַדַּאי כֵּן הוּא בְּסִפְרֵי אֲשֶׁר בַּנַּחַל, שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ אָמַר שֶׁשְּׁנֵיהֶם אוֹתוֹ הַדָּבָר, וְאַדְרַבָּה! יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בְּסִפְרֵי שו"ת בְּרֶסְלֶב אַף יוֹתֵר חִיּוּת, כִּי הוּא רוֹאֶה מְפֹרָשׁ מֶה הָיְתָה הַשְּׁאֵלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲשֶׁר בַּנַּחַל - שֶׁבְּוַדַּאי מוֹהֲרָא"שׁ עָנָה לְכֻלָּם, אוּלָם לֹא מוּבָאוֹת הַשְּׁאֵלוֹת - וּפֹה כְּתוּבָה הַשְּׁאֵלָה בְּפֵרוּשׁ.

וְכֵן זוֹ מַמָּשׁ לְשׁוֹנוֹ שֶׁל מוֹהֲרָא"ש, כִּי עַל פִּי רֹב מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה אוֹמֵר הַדִּבּוּרִים, וּמִישֶׁהוּ יָשַׁב עַל יַד מוֹהֲרָא"שׁ וְהִקְלִידָם, וְכָךְ יָצָא שֶׁזּוֹ הַלָּשׁוֹן שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ בְּדִיּוּק! [מוֹהֲרָא"שׁ לֹא יָכַל בַּשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת לְהַסְפִּיק לִכְתֹּב כָּל כָּךְ, וְלָכֵן מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה מְדַבֵּר, וְהָיוּ כַּמָּה שֶׁהִקְלִידוּ אֶת תְּשׁוּבוֹתָיו אֶחָד אַחַר הַשֵּׁנִי].

וַאֲנַחְנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְכָל הָאוֹרוֹת הַלָּלוּ, כַּמָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְעַל הַכֹּל - לִזְכֹּר שֶׁהַכֹּל בִּזְכוּת מוֹהֲרַנַ"תְּ זַ"ל, שֶׁהוּא הָיָה תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁבִּטֵּל אֶת עַצְמוֹ, וְהוּא קַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת "שִׁעֲבּוּדָא דְּרַבִּי נָתָן" - אֶל תַּחְזִיר לִי! אֲנִי גַּם כֵּן קִבַּלְתִּי זֹאת, אֲנִי לָוִיתִי מֵהַמַּלְוֶה הַגָּדוֹל! וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן א), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הַמַּלְוֶה הַגָּדוֹל שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה מְקַבֶּלֶת מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן - אָמַר מוֹהַרַנַ"תְּ - אַל תָּבוֹא אֵלַי, אֶלָּא תֵּלֵךְ יָשָׁר לְרַבֵּנוּ!

שְׁמוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ בְּעַצְמוֹ מוֹרֶה עַל עִנְיָן שֶׁל נְתִינָה - ׳נָתָן׳, וְאֶת הַמִּלָּה הַזּוֹ יְכוֹלִים לִקְרֹא יָשָׁר וְהָפוּךְ, הָלוֹךְ וַחֲזוֹר, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל עִנְיָנוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ, שֶׁהוּא קִבֵּל אֶת הַכֹּל - וְהוּא מוֹסֵר זֹאת לָנוּ, זֶה הָלוֹךְ וַחֲזוֹר, כִּי זוֹ הָיְתָה מַעֲלָתוֹ, וּבִזְכוּתוֹ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים כָּאן, וְכַמָּה עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק לְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמֵנוּ עִם הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הָעֵצוֹת.

לְדֻגְמָא: עִנְיַן סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד, כַּמָּה כְּלָנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה - הֵן בַּחוּרִים, הֵן אַבְרֵכִים, וְגַם כֵּן יְלָדִים, וְזוֹ שִׂיחָה מְפֹרֶשֶׁת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהִנֵּה אִם לֹא מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל - לֹא הָיְתָה כָּזֹאת שִׂיחָה... רַבֵּנוּ דִּבֵּר הַרְבֵּה מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה, אֲבָל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל כָּתַב אֶת זֶה בְּשִׂיחָה אַחַת - שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן ע״ו, וְשָׁם מוּבָאִים מַמָּשׁ כָּל הַפְּרָטִים.

וְזָכִינוּ שֶׁבָּא מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁכְּאָמוּר הוּא קַו יָשִׁיר מִמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְהוּא חִבֵּר קוּנְטְרֵס ׳סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד׳, וּבוֹ הוּא לָקַח אֶת הַשִּׂיחָה הַזּוֹ - סִימָן ע״ו, וּפֵרְטָהּ הֵיטֵב לְכָל פְּרָט וּפְרָט - מַהִי הַכַּוָּנָה, כַּמָּה צְרִיכִים לִלְמֹד, וְכַמָּה יְכוֹלִים לְטַיֵּל בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וּמְגַלֶּה לְךָ שֶׁגַּם אַתָּה יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה!

גַּם אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת סִיּוּם עַל תּוֹרָה, נְבִיאִים וּכְתוּבִים, מִשְׁנָיוֹת, שַׁ״ס בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, מִדְרַשׁ רַבָּה, מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, זֹהַר, תִּקּוּנִים, רַמְבַּ״ם, טוּר, שֻׁלְחָן עָרוּךְ, סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה לֹא חֲלוֹם!

וְאֵין זוֹ הַגְּזָמָה כְּלָל, הֲלֹא יֵשׁ אַבְרֵכִים שֶׁכְּבָר זָכוּ לְסַיֵּם שֵׁשׁ־מֵאוֹת פְּעָמִים שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה! וְכֵן זָכוּ לַעֲשׂוֹת סִיּוּמִים רַבִּים עַל הַשַּׁ״ס, וְכֵן עַל כָּל הַסְּפָרִים - זֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְתִקּוּנִים, מִדְרָשִׁים, וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבָרוּךְ ה׳ גַּם כֵּן מְחַנְּכִים יְלָדִים לָזֶה!

וְכָל הַתַּפְקִיד שֶׁלָּנוּ הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֶת שַׁרְשֶׁרֶת הַזָּהָב הַזֹּאת, לְהַנְחִיל אֶת הַלִּמּוּדִים הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ גַּם לִילָדֵנוּ, וְאֶת זֶה אָנוּ יְכוֹלִים לְהַחֲזִיר לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וּלְמוֹהֲרָא״שׁ זי״ע, שֶׁנַּמְשִׁיךְ אֶת שַׁרְשֶׁרֶת הַזָּהָב, וְזֶה יְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁבִּזְכוּת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל נִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַדֵּשׁ בַּהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ, בְּקִיּוּם כָּל הָעֵצוֹת, וּבִזְכוּת זֶה, בְּעֶזְרַת ה׳, נִזְכֶּה לִגְאֻלָּה קְרוֹבָה, וּלְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ.

הקונטרס הקדוש הזה יוצא לאור
לכבוד מוהרנ״ת ז״ל

לעילוי נשמת

אמיל בן אברהם

נלב״ע ט״ו סיון תשע״ז

פאינה פרידה בת יעקב

נלב״ע ז׳ סיון תשע״ז

אשר בחייהם ובמותם לא נפרדו, ויזכו לעילוי נשמה
אמיתי בזכות פעולותיהם הקדושות של צאצאיהם
שהותירו אחריהם ברכה

***

וכן לעילוי נשמת האשה הכשרה, אשר הזדככה
ביסורים קשים וקבלה אותם באהבה, עשתה חסדים
רבים לקהלת מוהרא״ש זי״ע

ליאת שרה בת מרדכי

נפטרה בשם טוב מן העולם – כ״ד אלול תשע״ט

***

**וכן לעילוי נשמת הרה״ח ר׳ בנימין ביינוש בן ר׳
יחזקאל שרגא ז״ל**